

Aan: Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de Vaste Kamercommissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Mercatorlaan 1200
Postbus 20057
3502 LB Utrecht
(088) 505 34 34

Datum: 2 december 2022
Onze referentie: 20221202/ PP/ LT/ LW
Uw referentie:
Onderwerp Inbreng Commissiedebat Leefstijlpreventie

www.demedischspecialist.nl
info@demedischspecialist.nl

KvK nummer 40483480

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor VWS,

Voorafgaand aan het commissiedebat over Leefstijlpreventie op 8 december aanstaande, delen wij met u onze zorg over de stagnerende daling van het aantal rokers in Nederland. Zonder effectieve maatregelen blijft het voor ons artsen dweilen met de kraan wijd open. Daarom pleiten we met klem voor extra inzet op de twee punten die bewezen het meeste effect sorteren bij tabaksontmoediging: prijs en beschikbaarheid.

- 1. Vanuit het oogpunt van de volksgezondheid vragen wij u om bij het kabinet aan te dringen op een forse structurele, jaarlijkse accijnsverhoging voor tabak en andere rookwaren na 2024.**
- 2. Wij vragen u om het aantal tabak-verkooppunten en de locaties daarvan te beperken. Het is van groot belang het aantal verkooppunten te verminderen, de vestiging in de buurt van scholen te voorkomen en naleving van de leeftijdsgrens effectief te handhaven.**

Roken is de oorzaak van 30 procent van alle kankersterfte in Nederland, 9 procent van de totale ziektelast in Nederland kan worden toegeschreven aan roken. De zorg in Nederland staat onder grote druk. Een effectief rookontmoedigingsbeleid is de meest doeltreffende manier om die druk aanzienlijk te verminderen. Met de huidige maatregelen is er nog steeds sprake van 20.000 tabaksdoden per jaar. Zonder verder ingrijpen betekent dat nog eens 100.000 doden in de komende 5 jaar.

Ad 1. Forse structurele jaarlijkse accijnsverhoging

Uit recente krantenberichten blijkt dat het kabinet nieuw onderzoek wil laten uitvoeren naar de noodzaak van verdere accijnsverhogingen op tabak na 2024. Tegelijk kwam uit onderzoek van de Universiteit Maastricht naar voren dat de prijs van tabak in de afgelopen 12 jaar gelijke tred heeft gehouden met de loonontwikkeling. Tabak is daardoor relatief even betaalbaar gebleven.

Als artsen verontrust ons dat zeer. De slechts zeer milde accijnsverhogingen hebben nauwelijks tot een prikkel geleid voor mensen om met roken te stoppen of er niet aan te beginnen. Wij zien dagelijks de gevolgen daarvan in onze praktijken. Algemeen wordt erkend dat de prijs (lees: accijns) het meest effectieve middel is om het roken tegen te gaan. Het Nederlandse tabaksontmoedigingsbeleid streeft naar een rookvrije generatie in 2040. Dat doel wordt met de huidige maatregelen niet gehaald, berekende het RIVM. De

aangekondigde accijnsverhogingen in 2023 en 2024 zullen dat niet veranderen als die niet worden gevolgd door nieuwe accijnsverhogingen in de jaren erna.

Vanuit het oogpunt van de volksgezondheid vragen wij u om bij het kabinet aan te dringen op een forse structurele, jaarlijkse accijnsverhoging voor tabak en andere rookwaren na 2024.

Ad 2. Beperk de beschikbaarheid

Ons bereiken steeds meer berichten van supermarkteigenaren die vooruitlopend op het verkoopverbod van tabak in supermarkten in 2024, in de nabijheid van hun winkel een aparte tabakszaak openen. Eigenaren van Plus-supermarkten openen eigen tabaksspeciaalzaken, in Soesterberg zelfs een met genoeg ruimte om er met winkelwagentje en al naar binnen te gaan. Andere winkeleigenaren (van Jumbo en Albert Heijn) openen tabaks- en gemakzaken onder Primera-vlag. Juist in dit soort gemakzaken slagen minderjarigen vaak om rookwaren te kopen, zowel tabak als de nu plotseling populaire e-sigaretten (vapes). De ondernemers weten inmiddels dat ze via deze omweg nog tot 2032 rookwaren kunnen blijven verkopen. Vele supermarktondernemers zullen het komende jaar deze voorbeelden dus navolgen, waardoor het aantal verkooppunten van tabak en andere rookwaren eerder lijkt toe te nemen dan te verminderen.

Maar willen we rokers bewegen om te stoppen en, belangrijker nog, jongeren beschermen tegen een nicotineverslaving, dan is het noodzakelijk om het aantal verkooppunten drastisch te verminderen. Dat kan de overheid niet aan de markt overlaten.

Wij verzoeken u er bij de staatssecretaris op aan te dringen om de beschikbaarheid te beperken. Het is van groot belang het aantal verkooppunten te verminderen, de vestiging in de buurt van scholen te voorkomen en naleving van de leeftijdsgrens effectief te handhaven.

Indien u nog vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met Lennart de Wit, adviseur Public Affairs bij de Federatie Medisch Specialisten, via l.dewit@demedischspecialist.nl, telefoon 06 82 01 92 42.

Met vriendelijke groet,

Robin Peeters, internist

Leon van den Toorn, longarts

Namens het Netwerk preventie van de Federatie Medisch Specialisten

Peter Paul van Benthem

KNO-arts en voorzitter Federatie Medisch Specialisten